

til Bedømmelse af hele dette Spørgsmaal, idet vi fandt, at man kunde dog ikke lovgive ganske i det blaa, men maatte søge en Basis for at skride til Oprettelse af en Institution som det Tilsynsraad, der var foreslaaet i Lovforslagets § 2. Men vi fik et Svar fra den daværende Indenrigsminister Sigurd Berg, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil oplæse et lille Afsnit af, og som syntes at vise, at det var et meget luftigt Grundlag, man her havde til Disposition.

Dette Afsnit af Skrivelsen lød saaledes: „Med Hensyn til Udvalgets Ønske om af Den overordentlige Kommissions Arkiv at maatte faa udlaant, hvad der deri maatte findes, som Ministeriet skønner af Værdi til Belysning af saadanne enkelte eller sammensluttede Virksomheder af monopolagtig Karakter, som har været i Stand til at udøve bestemmende Indflydelse paa Varepriser og afgørende at hemme fri Konkurrence, skulde man tjenstlig melde, at et tilgængeligt Materiale af den Art ikke forefindes i Kommissionens Arkiv, men at Det raadgivende Udvalg formentlig vil være i Stand til at udarbejde en Oversigt over saadanne Virksomheder eller Sammenslutninger, som maa anses at være af monopolagtig Karakter.“

Efter nogen Tids Forløb modtog Udvalget saa en ny Skrivelse, dateret 14. Marts, altsaa godt en Maaned senere, hvori Det raadgivende Udvalg peger paa en Række Produktions- og Omsætningsomraader, hvor man mente, at Koncentrationen har fundet Sted paa en saadan Maade, at Produktionen har antaget Karakteren af et Monopol, eller hvor man mente, at en enkelt Virksomhed i det hele taget alene sad inde med Produktionen og derfor var enebestemmende. Men paa saa at sige alle disse Omraader viste Forholdet sig at være dette, at der var fri Bane ind over vort Lands Grænser for tilsvarende fremmede Virksomheders Produktion, at der altsaa ingenlunde var lukket af for Konkurrence. Der forelaa for Landstingsudvalget som Resultat af vor Prøvelse af denne Sag overhovedet intet som helst, der tydede paa, at det danske Publikum som Følge af disse Virksomheders Styrke eller som Følge af disse Sammenslutningers Karakter udnyttedes paa en Maade, som kunde siges at gøre Lovgivning i den Form, hvori der her var stillet Forslag om, for-nøden.

Det er desuden saaledes, at efter vor Opfattelse drager dette Lovforslag Grænsen for det Omraade, som man her skal beskæftige sig med, alt for snævert. Dette Lovforslag tager kun Sigte paa saadanne

Virksomheder, som udøver en bestemmende Indflydelse paa Pris- og Omsætningsforhold, og taler aldeles ikke om saadanne Virksomheder, som udøver en aldeles bestemmende Indflydelse paa Produktionsforholdene, og dette turde, naar Talen er om Arbejdsfrihed, om Muligheden for at hævde den frie Konkurrence, for at tilvejebringe en *fair* Pris, være af mindst lige saa stor Betydning, som Pris og Omsætningsforholdene kan siges at være.

Videre viser det sig i Lovforslagets § 5, at det er et ægtefødt Barn af sin Tid, af den Tid, hvor man havde lagt i Administrationens Haand en afgørende Indflydelse paa saa at sige alle Erhvervslivets Omraader, afgørende med Hensyn til Pris, med Hensyn til Produktionens Omfang, med Hensyn til Omsætningsvilkaar o. s. v., thi det er i § 5 ene og alene Administrationen og dens Indflydelse paa disse Forhold, hvorom Talen er. Det Raad, der foreslaas i § 2, skal afgive et motiveret Skøn over, hvorvidt den Fortjeneste, de undersøgte Virksomheder afkaster, skyldes Udnyttelse af et Monopol. Det er det samme Spørgsmaal, dette: tjener du for lidt, eller tjener du for meget, medens det, der til syvende og sidst er afgørende, dog er dette, om Varen kommer til Konsumenten til en Pris, som staar i rimeligt Forhold til dens Værdi og til hans Købeevne.

Naar det ærede Medlem Hr. Rode henpeger paa, at det ogsaa siges, at Raadet skal afgive en Erklæring om, hvorvidt der ved uforsvarlig Konkurrence, Misbrug af økonomiske Magtmidler m. v. er hidført en urimelig og skadelig Indskrænkning i det frie Erhvervslivs Udøvelse, saa har det ærede Medlem Ret i, at her peger man paa noget, som ligger langt mere centralt i Problemet end det, som Lovforslaget i øvrigt beskæftiger sig med. Men hvad der skal ske, hvis det maatte vise sig, at der er hidført en saadan urimelig og skadelig Indskrænkning i det frie Erhvervs Udøvelse, det siges der intet som helst om ud over dette, at Indenrigsministeren saa skal tage Affære, formodentlig efter det gamle System, som er vel prøvet, og som jeg synes ogsaa har udtjent efter Udløbet af Perioden fra 1914 til 1920. Raadet skal sende Indenrigsministeren en Redegørelse, og Raadet kan ledsage den med en Indstilling. Ikke sandt, ærede Medlemmer genkender Forretningsgangen mellem den højtærede tidligere Indenrigsminister og Den overordentlige Kommission?

Naar Ministeren saa har modtaget denne Indstilling, ja, den skal saa vel helt, eller